

De vraag voor de maand juni was:

Wat zijn uw ervaringen met het invoeren van koninginnen? De antwoorden laten zien dat bij koninginnen invoeren vele wegen naar Rome leiden.

Koninginnen invoeren (1)

Vaak verbaas ik me erover hoe ingewikkeld en moeilijk men doet over het kweken en invoeren van moeren. Al vele jaren doe ik het als volgt. In de loop van de maand mei, neem ik van ieder volk een flinke veger. Deze laat ik afvliegen en tap er zo nu en dan wat broed af ten gunste van de productievolkten.

Leder jaar kweek ik een aantal Buckfastmoeren. Hiertoe maak ik een flink volk moerloos, na tien dagen breek ik alle doppen weg en hang er dan een 20-tal aangenomen doppen van een vermeerderaar in. Een dag voordat ze gaan uitlopen verdeel ik het pleegvolk over een aantal 3-ramers. Net zoveel als er aangenomen doppen zijn. In deze 3-ramers zitten dan een raam voer, een raam met wat water en het middelste raam is een raam met bijen uit het pleegvolk. Hiertussen steek ik dan een rijpe dop. Deze dop dompel ik eerst in wat vloeibare honing. Een dop gaat terug in het pleegvolk. Hierin verzamelen zich de bijen die tijdens deze operatie de lucht in vliegen. Om te voorkomen dat de 3-ramers afvliegen breng ik ze naar een collega-imker, enige kilometers verderop. Als ze na enige weken gesloten werksterbroed hebben, neem ik uit de vegers de drie middelste ramen met broed en dood de koningin. Van een op maat geknipte krant maak ik een bekleding in de ruimte van de drie uitgenomen ramen. Hierin hang ik dan de ramen uit de 3-ramer. Ik vouw de krant dicht, geef een flinke scheut spiritus op de krant en klaar is Kees. Zelden een mislukking. Ruim voor het inwinteren verenig ik deze volken met behulp van de krantenmethode met de productievolkten. De hierin aanwezige F2-moer wordt eerst gedood.

Jan Ubels, Drachten

Koninginnen invoeren (2)

Enige jaren geleden bemerkte ik, dat bijen zich lang aangetrokken bleven voelen door een plastic moerhuisje, waaruit de moer juist was uitgelopen. Ook zag ik, dat een opgesloten moer in zo'n moerhuisje zich met haar beide achterste poten dikwijls over haar achterlichaam streek. Met deze ervaring en wat speuren denkwerk, heb ik toen onderstaande, eenvoudige methode uitgedacht, welke reeds enkele jaren met veel succes door mij wordt toegepast.

Haal de moer uit de kast en laat deze kast twee uur moerloos. Na circa twee uur is de acceptatie van een nieuwe moer namelijk het grootst. Houd de moer een uur in een plastic moerhuisje op kamertemperatuur. Geef haar om het half uur een klein druppeltje verdunde honing. De nieuwe moer gelijktijdig en precies zo behandelen, maar dan in een plastic moerhuisje van een andere kleur. Na een uur, als de moeren voldoende 'footprint' feromonen hebben achtergelaten in hun moerhuisjes, ga je de moeren van huisje verwisselen. Hierin verblijven ze opnieuw een uur en nemen de feromonen van elkaar over. Na totaal twee uur dus leg je het kluisje met de juiste kleur weer op het voergat van de kast en na een half uurtje kun je de moer voorzichtig loslaten, eventueel een beetje rook nageven. Wel moet ik erbij vertellen, dat ik de moer nooit met de hand vastpak om eventuele vreemde geuren te voorkomen. Ook moeten de gaatjes in het moerhuisje voldoende groot zijn, zodat de bijen een goed contact kunnen maken met de nieuwe moer, waardoor de feromonen in dat halfuurtje snel aan elkaar worden doorgegeven. Werkt fantastisch en feilloos bij een bevruchte, leggende moer.

P. Jager, Putten

Koninginnen invoeren (3)

De meeste methoden van invoeren geven verliezen, doch veel hangt af van het ras van zowel koningin als ontvangvolk. Om bij de gewone landbij *Ligustica*-koninginnen in te brengen had ik vroeger nooit een probleem. Het moeilijkst ervaar ik thans het invoeren van carnica-koninginnen. Ook na aanname komt er dikwijls nog een stille moerwisseling, ook zonder dat het volk intussen gestoord werd. Dit lijkt mij nog het meest op te treden bij KI-koninginnen of moeren die verschillende dagen onderweg waren. Dit alles geldt voor de klassieke methoden bijvoorbeeld met introductiekooitje bij vooraf moerloos gemaakt volk. Thans gebruik ik twee methoden die nog nooit faalden:

1. *Omwisselen van koningin in een normaal volk:* hier is essentieel dat het volk zich geen enkel ogenblik moerloos voelt; ik haal het broedraam met de koningin uit de kast, neem de koningin weg en hecht opzij aan de bovenlat van het raam het plasticen verzendkooitje waarin de nieuwe koningin en haar begeleidbijen zitten; ik verwijder het stukje plastic dat zou verhinderen dat de koningin na het opeten door de bijen van de suikerdeeg haar kooitje zou verlaten. Ik hang het raam terug zoals het er vooraf hing. Ik plaats het kooitje aan de zijde waar ik de

koningin vond maar weet niet of dit belang heeft. Opdat de operatie zo kort mogelijk zou duren heb ik vooraf twee metaal draadjes (zoals die waarmee was-raat vastgehecht wordt) rond het kooitje gebonden met nog voldoende vrije draad om telkens doorheen de raat een lus rond de bovenlat de knopen. De bijen blijven perfect kalm, beseffen klaarblijkelijk niet dat er iets gebeurde en het leven in de kolonie gaat normaal zijn verdere gang.

2. Het maken van een nieuw volk met een nieuwe koningin

Dit lukt altijd met de 'vrije lucht kunstzwerm' zoals Sklenar hem beschreef. Voorwaarde is dat de koningin van het volk waarvan de bijen moeten genomen worden goed te vinden is: gemerkt of een paar uur op voorhand opgesloten. Bij valavond neemt men de kooi met nieuwe moeder met of zonder begeleidbijen maar nog opgesloten en hangt ze aan een lang touw dat men onder een struik aan een lage tak bindt. In het begin ligt het kooitje op de grond. Ik neem dan de meeste broedramen zonder koningin uit mijn kast en schud ze op het kooitje; de jonge bijen en een minderheid van de oudere verzamelen zich rond het kooitje terwijl de meeste oudere bijen naar het moedervolk terugvliegen. Ik herhaal dat deze operatie gebeurt wanneer het begint te donkeren (anders vliegen meer bijen terug). Wat verklaart dat de koningin het best een paar uur voordien opgezocht kan worden want later worden de bijen lastiger bij het openen van de kast. Wanneer de bijen van de kunstzwerm zich goed beginnen verzamelen, verkort men het koord twee-, driemaal totdat de zwerm uiteindelijk juist boven de grond hangt. De bijen voelen zich een zwerm en na een nacht in de koele lucht gehangen te hebben wordt het nieuwe volk in zijn nieuwe woning geschud (het veiligheidsplasticje van het kooitje afgekraakt) en met een deel van het touw aan een raam gebonden. Het nieuwe volk wordt meteen op zijn definitieve plaats gebracht doch met nauw vlieggat hoewel het gevaar voor roven zeer klein is. Deze zekere methode heeft ook enorme voordelen: het moedervolk is alleen de meeste jonge bijen kwijt maar behoudt zijn haalbijen en broednest. De kunstzwerm met jonge koningin en meest zeer jonge bijen met nog een lange levensduur, geen broed dat, zoals in sommige methoden, dreigt te lijden onder een gemis van haalbijen en water en tenslotte geen noodzaak zware kasten te verplaatsen. Te noteren dat deze methode evengoed lukt wanneer men uit verschillende kasten een beperkt aantal broedramen afschudt.

Dr. H. De Baets, Oostende België

(Noot van de redactie: lezers van het bovenstaande die meer of diepgaander informatie wensen, kunnen zich voor adressen en telefoonnummers van de auteurs tot de redactie wenden.)

De vraag voor de maand oktober

Het actieve seizoen zit er allang weer op. De volken zijn klaar voor de winter. De honing is geslingerd en in potten gedaan. Daarover gaat de vraag van deze maand.

Hoeveel tijd laat u voorbij gaan tussen slingeren en oppotten? Welke handelingen zijn daarbij voor u van belang om uw klanten een goed product aan te bieden.

Uw antwoord kunt u tot half augustus insturen per brief, op schijf (Postbus 90, 6720 AB Bennekom) of per E-mail aan redactie@vbbn.nl

173

advertentie

01 - BUCKFASTKONINGINNEN

Reintelt Buckfastkoninginnen
Alle koninginnen en begeleidbijen met
gezondheidscertificaat.
Vrij van vulibroed en varroa.

Eiland-gepaarde koningin: 120 NLG

- verz. inbegrepen.

Stand-gepaarde koningin: 60 NLG

- verz. inbegrepen.

BUCKFAST DENMARK

Keld Brandstrup

Reerslevvej 42,

DK-4291 Ruds Vedby

Denmark

☎ 00 45 58 26 18 10

fax 00 45 58 26 18 40

E-mail: buckfast@internet.dk

www.buckfast.dk

Bel, fax of schrijf voor gratis Info-brochure

